

Historisch overzicht vanaf 1900

15 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Het artikel is (waarschijnlijk) gepubliceerd in een niet-confessionele krant, omdat er in het artikel sprake is van vooruitgang voor de mensheid (die alleen het gevolg is van menselijke activiteit/menselijk verstand) / omdat in een confessionele krant de invloed van God (meer) zou zijn benadrukt / omdat er bij de vermeende vooruitgang in een confessionele krant kanttekeningen zouden zijn geplaatst, zoals moreel/zedelijk verval.

16 B

17 A

18 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat de meeste Engelsen het niet eens waren met hun landgenoot, want men meldde zich massaal voor het leger/de strijd / zij waren enthousiast voor de oorlog.

Opmerking

Alleen als na een juiste keuze een juiste verklaring volgt, mag 1 scorepunt worden toegekend.

19 D

20 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- ontwikkeling: (het totaal van) de aangevoerde lading in Nederlandse havens daalde 1
- maatregel: de Nederlandse regering zette een distributiesysteem op / verstrekte bonkaarten 1

Vraag	Antwoord		Scores
-------	----------	--	--------

21 D

22 **maximumscore 1**

Een voorbeeld van een juist antwoord is (één van de volgende):

- Deze landen hadden kort daarvoor nog oorlog met elkaar gevoerd.
- Duitsland en de Sovjet-Unie hadden verschillende politieke systemen.
- De Sovjet-Unie werd door Duitsland als een bedreiging gezien (angst voor wereldrevolutie).

23 **maximumscore 1**

Voorbeeld van een juist antwoord is (één van de volgende):

- Lenin was de leider van de Russische Revolutie / van het vaderland.
- Lenin heeft het communisme ingevoerd.
- Het opgebaarde lichaam van Lenin is propaganda voor het communisme.
- Lenin was de stichter van de Sovjet-Unie.
- Opvolgers wilden laten zien in welke traditie zij stonden.

24 **maximumscore 1**

Uit het antwoord moet blijken dat de discussie pas na 1990 mogelijk werd, omdat na de val van het communisme / het uiteenvallen van de Sovjet-Unie de macht van het communisme/de invloed van de communistische leiders/ideologie verdween/verminderde (onder andere als gevolg van glasnost en perestrojka).

25 A

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

26 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn (twee van de volgende):

- het bloot staan aan verbaal en/of fysiek geweld
- het uitsluiten van een vereniging, een beroep en/of een opleiding
- een verbod tot het betreden van winkels/delen van een stad/dorp
- het niet toestaan van 'gemengde' huwelijken

per juist voorbeeld

1

27 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat het gaat om een bij de bron passende vorm van persoonsverheerlijking (bijvoorbeeld: 'Stalin nog laat aan het werk voor het volk').

28 C

29 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Collaboratie (één van de volgende):
  - De studenten steunden met het ondertekenen de Duitsers/nazi's/bezitters.
  - De studenten gaven de indruk te willen samenwerken met de Duitsers/nazi's/bezitters.
- Aanpassing (één van de volgende):
  - De studenten wilden doorstuderden/doorgaan met hun dagelijks leven / de studenten waren bang en deden wat er gevraagd werd.
  - De studenten waren bang om gezien te worden als lid van het verzet.

1

1

30 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat veel Nederlanders verontwaardigd waren, omdat Soekarno's vriendschappelijk contact met de vijand/Japan (in oorlogstijd) als verraad/collaboratie werd beschouwd.

31 maximumscore 2

Uit het antwoord moet aan de hand van verschillende militaire gebeurtenissen blijken dat het gaat om gebeurtenissen die het verloop van de Tweede Wereldoorlog ingrijpend bepaald hebben, bijvoorbeeld (twee van de volgende combinaties):

- D-day; het begin van de bevrijding van West-Europa.
- Pearl Harbor; de Verenigde Staten gaan meedoen aan de oorlog.
- De Duitse aanval op de Sovjet-Unie; Duitsland gaat zijn eerste nederlaag tegemoet.
- Het wapen van de atoombom; Japan beëindigt de strijd in Azië.

per juiste combinatie van gebeurtenis en verklaring

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

32 D

33 **maximumscore 2**

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- De naam van de man is: (David) Ben Goerion
- De man wilde een Joodse staat stichten, omdat hij vond dat de overlevenden van de Holocaust/concentratie- en vernietigingskampen een veilige woonplaats moesten hebben

1

1

34 D

35 **maximumscore 2**

Voorbeeld van een juist antwoord is:

De regering van de Verenigde Staten nam het initiatief tot het Marshallplan, omdat (West-) Europa als een groot **afzetgebied** gezien werd voor Amerikaanse producten. Het Marshallplan had tot doel de economie in (West-)Europa weer op gang te brengen en de **armoede** te verminderen, waardoor het **communisme** minder kans kreeg zich uit te breiden.

indien drie begrippen juist worden gebruikt

2

indien twee begrippen juist worden gebruikt

1

Opmerking

De begrippen moeten in een juiste onderlinge samenhang en betekenis worden gebruikt.

36 **maximumscore 2**

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- De bron is **bruikbaar** voor dit onderzoek, omdat de bron over de oorlogstactiek van de Indonesische/nationalistische strijders (in 1949) gaat
- De bron is **niet betrouwbaar** voor dit onderzoek, omdat de schrijver alleen de Nederlandse visie op Indonesische/nationalistische strijders geeft / niet ook de Indonesische visie geeft / alleen meningen geeft (en geen feiten) / het niet duidelijk is of de schrijver een ooggetuige is/zelf in Indonesië is geweest

1

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

37 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord is (één van de volgende):

- persoon: A. Kuyper
Deze persoon heeft een belangrijke rol gespeeld in de Nederlandse geschiedenis, omdat hij de eerste (confessionele) politieke partij van Nederland oprichtte (de ARP) / een belangrijke rol heeft gespeeld bij de emancipatie van de protestanten/in de schoolstrijd.
- persoon: H. Colijn
Deze persoon heeft een belangrijke rol gespeeld in de Nederlandse geschiedenis, omdat hij verantwoordelijk was voor de aanpak van de economische crisis (in de periode 1933-1939).
- persoon: W. Drees
Deze persoon heeft een belangrijke rol gespeeld in de Nederlandse geschiedenis, omdat hij de basis heeft gelegd voor de verzorgingsstaat / onder zijn leiding de soevereiniteitsoverdracht aan Indonesië werd getekend/de wederopbouw plaatsvond.

Opmerking

Alleen als na een keuze voor een persoon een juist, historisch argument gegeven wordt, waaruit blijkt dat deze persoon een belangrijke rol heeft gespeeld in de Nederlandse geschiedenis, mag 1 scorepunt worden toegekend.

38 maximumscore 2

- 1 = gevolg van
2 = oorzaak voor
3 = oorzaak voor

indien drie antwoorden juist	2
indien twee antwoorden juist	1
indien minder dan twee antwoorden juist	0

39 C

40 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord is (één van de volgende):

- de bouw van de Berlijnse Muur (1961)
- het Verdrag van Wenen (1961)

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

41 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- De aanleiding voor de Nederlandse steun aan Israël was: de (Jom Kippoer) oorlog van 1973 / Israël werd aangevallen 1
- Een historische reden voor de Nederlandse steun aan Israël was (één van de volgende): 1
  - (als een reactie op de verschrikkingen van) de Holocaust
  - de (godsdienstige) verbondenheid die veel Nederlandse christenen voelden met Israël/het oude Bijbelse volk

42 E

43 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord is (één van de volgende):

- De economie loopt vast/groeit niet.
- Er is een gebrek aan openheid/geen ruimte voor kritiek.

44 maximumscore 1

Eerst beschrijving 4, dan 2, vervolgens 3 en ten slotte 1.

Opmerking

Er is maar één juiste volgorde.

45 maximumscore 2

- 4 (= economische groei) 1
- 5 (= het poldermodel) 1

46 C

47 maximumscore 1

Eerst 1, dan 3 en ten slotte 2.

Opmerking

Er is maar één juiste volgorde.